

VERDUYN, Jozef, geneesheer, front- en oudstrijdersleider (Ruddervoorde 23 november 1884 - Brussel 7 oktober 1936).

Promoveerde in 1911 tot doctor in de geneeskunde. Was al in zijn collegejaren te Tielt overtuigd flamingant en werd te Leuven in 1909 stichter en voorzitter van het Algemeen Vlaamsch Studentenverbond.

Als frontdokter was hij in mei 1916 een der medestichters, naast o.m. F. Daels, J. van Severen en A. Debeuckelaere, van de studiekringen van het Secretariaat der Katholieke Vlaamsche Hoogstudenten (SKVH). Hij interesseerde zich erg voor de Vlaamse frontpers en was betrokken bij de oprichting en het beheer van de Belgische Standaard. Hij woonde ook contactvergaderingen met de leiding van Ons Vaderland bij, maar weigerde uiteindelijk voor een van beide bladen, die ieder een strekking vertegenwoordigden, te kiezen. Van januari 1917 af tot een heel eind in 1918 onderhandelde hij met de bestuurders van beide bladen om een versmelting te bewerkstelligen.

Op 15 augustus 1916 nam hij aan het front het initiatief, samen met F. de Pillecijn, H. Gravez en aalmoezenier Van den Heuvel, tot oprichting van het Heldenhulde-werk, dat zich tot doel stelde Vlaamse AVV-VVK-zerkjes aan te brengen op de graven van de Vlaamse gesneuvelden. Op zijn voorstel zou Cyriel Verschaeve aan minister Van de Vyvere de nodige materialen vragen. Op 15 mei

1925 werd dit Heldenhulde-werk door Verduyn, Verschaeve en De Pillecijn bij schriftelijke verklaring overgedragen aan de v.z.w. Bedevaarten naar de Graven van de IJzer.

Tegen het einde van de oorlog werd Dr. Verduyn, omwille van zijn aandeel in de Frontbeweging, van het front verwijderd en naar het militair hospitaal Col-de-Caire op Cap-Ferrat in Frankrijk overgeplaatst.

In december 1916 had hij reeds het plan geopperd onmiddellijk na de oorlog een Nationale Oud-Strijders-Bond op te richten met een Vlaamse en Waalse afdeling. Hij bleef aan dit plan vasthouden en sprak er tijdens de oorlog talrijke Vlaamse prominenten over aan. Zo ontving hij in 1918 al geldelijke steun voor die oprichting van dr. Van de Perre.

Onmiddellijk na de oorlog werd, officieel op 15 augustus 1919, het Verbond van Vlaamse Oud-strijders (VOS) opgericht, met een Waalse tegenhanger. Dr. Verduyn werd algemeen bestuurder en Jef Goossenaerts fungeerde als propagandaleider. Vanuit het centraal bureau van VOS in de Lakenstraat en later aan de Emiel Jacquainlaan te Brussel startte Verduyn in augustus 1919 met het weekblad VOS, dat het succesrijke orgaan van het verbond zou worden. Van maart 1919 af werden onder impuls van Verduyn honderden plaatselijke VOS-afdelingen opgericht, die werden gegroepeerd in gewest- en gouvondens. Daarbij werd een scherpe concurrentiestrijd gevoerd met de tweetalige belgicistische Nationale Strijders Bond (NSB).

Toen VOS-betogers, naar aanleiding van het parlamentsdebat over de oud-strijdersdotatie, op 29 juli 1920 de Kamer in volle zitting bezetten, werd dr. Verduyn, na een huiszoeking op zijn secretariaat, enkele weken aangehouden. Er kwam een grote solidariteitsactie op gang, die VOS duizenden nieuwe leden opbracht. Het weekblad VOS, persoonlijk eigendom van Verduyn, werd van midden 1921 af door Periodica gedrukt en groeide uit tot een moderne en dynamische krant met een zeer groot aantal postabonnees. Aangemoedigd door het succes van het bondsblad, vatte dr. Verduyn in de loop van 1922 het plan op een algemeen informatieweekblad op te richten onder de titel Het Algemeen Nieuws. De bestuursleden van VOS, dat geen rechtspersoonlijkheid bezat en waarvan de gelden en de administratie door dr. Verduyn werden beheerd, waren het daarmee niet eens. Ook de politieke ideeën van dr. Verduyn gaven in de afdelingen aanleiding tot kritiek. Men verdacht hem ervan VOS in het minimalistische vaarwater te willen leiden en een brug te willen slaan naar het Algemeen Vlaamsch Verbond. Het VOS-congres van 2 december 1923 beliste dat het verbond rechtspersoonlijkheid moest krijgen en het bondsblad zelf moest beheren. Verduyn was het daarmee niet eens en in oktober 1924 nam hij als VOS-bestuurder ontslag en ontstond er een scheuring in het verbond. Verduyn gaf verder het weekblad VOS uit, terwijl het hoofdbestuur van het verbond een nieuw weekblad lanceerde onder de titel De Vlaamsche Oudstrijder. Een aantal VOS-afdelingen bleven Verduyn tot 1927 trouw. In de loop van dit jaar staakte hij de uitgave van VOS en werd hij medisch inspecteur benoemd voor de burgerlijke invaliden op het ministerie van Arbeid, waarvan Hendrik Heyman in november

1927 minister werd. Nog in januari 1929 sprak Germain Lefever in een brief aan Fr. Daels het vermoeden uit dat dr. Verduyn in opdracht van minister Heyman VOS en het Bedevaartwerk, die intussen resoluut de nationalistische richting waren uitgegaan, bestreed.

Dr. Verduyn bleef echter flamingantisch actief te Brussel en hij liep met plannen rond om de Vlaamse inwijkelingen te Brussel te organiseren en voor verfransing te behoeden. Zo gaf hij, een jaar voor zijn vroegtijdige dood, nog de eerste stoot voor de door burgemeester Max verboden grote Vlaamse betoging van 31 maart 1935.

LITERATUUR: z. Verbond der Vlaamse Oudstrijders (VOS).
GUIDO PROVOOST